

ISSN (Print) 2616-678X
ISSN (Online) 2663-1288

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің

ХАБАРШЫСЫ

BULLETIN

of L.N. Gumilyov
Eurasian National University

ВЕСТНИК

Евразийского национального
университета имени Л.Н. Гумилева

ФИЛОЛОГИЯ сериясы
Серия **ФИЛОЛОГИЯ**
PHILOLOGY Series

№3(128)/2019

1995 жылдан бастап шығады

Издается с 1995 года

Founded in 1995

Жылына 4 рет шығады

Выходит 4 раза в год

Published 4 times a year

Нұр-Сұлтан, 2019

Nur-Sultan, 2019

Нур-Султан, 2019

Бас редакторы **Дихан Қамзабекұлы**
филология ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА академигі (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары **Шолпан Жарқынбекова**
филология ғылымдарының докторы, проф. (Қазақстан)

Редакция алқасы

Аскер оғлы Рамиз	Ф.ғ.д., проф. (Әзербайжан)
Ақматалиев Абдылдажан	Ф.ғ.д., проф. (Қырғызстан)
Бахтикиреева Улданай	Ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Беженару Людмила	Ф.ғ.д., проф. (Румыния)
Бейсембаева Жанаргүл	Ф.ғ.к. (Қазақстан)
Біжкенова Айгүл	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Жақыпов Жантас	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Журавлева Евгения	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Жаң Динжиң	PhD, проф. (Қытай)
Ескеева Мағрипа	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Ержласун Гүлжанат	PhD, ассоц. проф. (Түркия)
Қасқабасов Сейіт	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Негимов Серік	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Нұрғали Қадиша	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Нуриева Фануза	Ф.ғ.д., проф. (РФ, Татарстан)
Райхл Карл	Ф.ғ.д., проф. (Германия)
Рахманов Носимхан	Ф.ғ.д., проф. (Өзбекстан)
Риверс Уильям Патрик	PhD, проф. (АҚШ)
Сәтенова Серікгүл	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Султанов Казбек	Ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Тәжібаева Сәуле	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Хисамитдинова Фирдаус	Ф.ғ.д., проф. (РФ, Башқұртстан)
Чернявская Валерия	Ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Шәріп Амантай	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Шәріпова Гүлбану	Ф.ғ.к., доцент м.а. (Қазақстан)
Экиджи Метин	PhD, проф. (Түркия)
Янковский Генрих	PhD, проф. (Польша)

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ., Қ.Сәтбаев к-сі, 2, 402 каб.

Тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31-413)

E-mail: vest_phil@enu.kz

Жауапты редактор, компьютерде беттеген: Илияс Құрманғалиев

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. ФИЛОЛОГИЯ сериясы
Меншіктенуші: ҚР БжҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК
ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде 27.03.2018 ж. №16996-Ж тіркеу куәлігімен тіркелген.
Мерзімділігі: жылына 4 рет. Тиражы: 35 дана
Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ., Қажымұқан к-сі, 12/1,
тел.: +7(7172)709-500 (ішкі 31413)

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Editor-in-Chief **Dikhan Kamzabekuly**
Doctor of philology, academician of NAS RK (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief **Zharkynbekova Sholpan**
Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)

Editorial board

Asker ogly Ramiz	Doctor of philology, Prof. (Azerbaijan)
Akmataliyev Abdildajan	Doctor of philology, Prof. (Kyrgyzstan)
Bakhtikireeva Uldanai	Doctor of philology, Prof. (Russia)
Beisembayeva Zhanargul	Can. of philology (Kazakhstan)
Bezhenaru Lyudmila	Doctor of philology, Prof. (Romania)
Bizhkenova Aigul	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Chernyavskaya Valeriya	Doctor of philology, Prof. (Russia)
Erzhiasun Güljanat	PhD, assos. Prof. (Turkey)
Yeskeyeva Magripa	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Henryk Jankowski	PhD, Prof. (Poland)
Kaskabassov Seit	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Khisamitdinova Firdaus	Doctor of philology, Prof. (RF, Bashkortostan)
Metin Ekiji	PhD, Prof. (Turkey)
Negimov Serik	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Nurgali Kadisha	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Nurieva Fanuza	Doctor of philology, Prof. (RF, Tatarstan)
Reichl Karl	Doctor of philology, Prof. (Germany)
Rakhmanov Nasimhon	Doctor of philology, Prof. (Uzbekistan)
Rivers William Patrick	PhD, Prof. (USA)
Satenova Serikkul	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Sultanov Kazbek	Doctor of philology, Prof. (Russia)
Sharip Amantay	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Sharipova Gulbanu	Can. of philology, assos. Prof. (Kazakhstan)
Tazhybayeva Saule	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhakypov Zhantas	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhang Dingjing	PhD, Prof. (China)
Zhuravleva Yevgeniya	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)

Editorial address: 2, Satbayev str., of. 402, Nur-Sultan, Kazakhstan, 010008
Tel.: +7(7172) 709-500 (ext. 31-413)
E-mail: vest_phil@enu.kz

Executive editor, computer layout: Ilyas Kurmangalyev

Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University PHILOLOGY Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N.Gumilyov Eurasian National University» Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan

Registered by Ministry of Information and Communication of the Republic of Kazakhstan. Registration certificate No 16996-Ж from 27.03.2018

Periodicity: 4 times a year Circulation: 35 copies

Address of printing house: 12/1 Kazhimukan str., Nur-Sultan, Kazakhstan 010008; tel.: +7(7172) 709-500 (ext. 31413)

© **L.N. Gumilyov Eurasian National University**

Главный редактор **Дихан Камзабекулы**
доктор филологических наук, академик НАН РК (Казахстан)

Зам. главного редактора **Шолпан Жаркынбекова**
доктор филологических наук, проф. (Казахстан)

Редакционная коллегия

Аскероглы Рамиз	Д.ф.н., проф. (Азербайджан)
Акматалиев Абдылдажан	Д.ф.н., проф. (Киргизстан)
Бахтикиреева Улданай	Д.ф.н., проф. (Россия)
Беженару Людмила	Д.ф.н., проф. (Румыния)
Бейсембаева Жанаргуль	К.ф.н. (Казахстан)
Бижкенова Айгуль	Д.ф.н., проф. (Казахстан)
Жакыпов Жантас	Д.ф.н., проф. (Казахстан)
Жан Динжин	PhD, проф. (Китай)
Журавлева Евгения	Д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ескеева Магрипа	Д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ержласун Гульжанат	PhD, ассоц. проф. (Турция)
Каскабасов Сейит	Д.ф.н., проф. (Казахстан)
Негимов Серик	Д.ф.н., проф. (Казахстан)
Нургали Кадиша	Д.ф.н., проф. (Казахстан)
Нуриева Фануза	Д.ф.н., проф. (РФ, Татарстан)
Райхл Карл	Д.ф.н., проф. (Германия)
Рахманов Насимхон	Д.ф.н., проф. (Узбекистан)
Риверс Уильям Патрик	PhD, проф. (США)
Сатенова Серикгуль	Д.ф.н., проф. (Казахстан)
Султанов Казбек	Д.ф.н., проф. (Россия)
Тажибаева Сауле	Д.ф.н., проф. (Казахстан)
Хисамитдинова Фирдаус	Д.ф.н., проф. (РФ, Башкортостан)
Чернявская Валерия	Д.ф.н., проф. (Россия)
Шарип Амантай	Д.ф.н., проф. (Казахстан)
Шарипова Гульбану	К.ф.н., и.о. доцент (Казахстан)
Экиджи Метин	PhD, проф. (Турция)
Янковский Хенрих	PhD, проф. (Польша)

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. К.Сатпаева, 2, каб. 402

Тел.: +7(7172) 709-500 (вн. 31-413)

E-mail: vest_phil@enu.kz

Ответственный редактор, компьютерная верстка: Ильяс Курмангалиев

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева. Серия ФИЛОЛОГИЯ

Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК

Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций РК под номером №16996-Ж от 27.03.2018г.

Периодичность: 4 раза в год Тираж: 35 экземпляров

Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. Кажимукана, 12/1, тел.: +7(7172)709-500

(вн. 31413)

© Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева

Мазмұны

Фольклор және әдебиеттану

<i>Арыққарақызы Е. Түрік ақыны Гүлай Сормагештің поэзиясы (Балалар туындыларының ерекшелігі)</i>	<i>8-14</i>
<i>Баекенова А., Тұрысбек Р. Эпистолярлық мұра: хаттар мен хаттасулар (Сәбит Мұқанов жазбалары негізінде)</i>	<i>15-22</i>
<i>Қожашев М. Жамбылдың айтыс өнері: синкреттілік пен шеберлік</i>	<i>23-29</i>
<i>Мусайева И. Әзербайжан классикалық әдебиетіндегі роман жанрының генезисі</i>	<i>30-43</i>
<i>Назарова А., Мансұров Н. «Мифологем» терминінің этимологиялық сипаты</i>	<i>44-50</i>
<i>Рысқұлбекова С., Дүйсенгазы С. Тәуелсіздік толғаулары: негізі мен қазіргі үрдісі</i>	<i>51-58</i>
<i>Сыдықбаева А., Аймұхамбет Ж. Қазіргі қазақ әңгімесіндегі антропоморфизм көрінісі (Асқар Алтайдың «Кентавр» әңгімесі бойынша)</i>	<i>59-67</i>
<i>Тебегенов Т., Қожашев М. Жамбыл - Ұлы дала жыршысы</i>	<i>68-73</i>

Лингвистика және әдістеме

<i>Абдуова Б. Маманның кәсіби тілдік құзыреттілігі: дерек пен бағдар</i>	<i>74-82</i>
<i>Ержуманова А., Елубай А. Ағылшын тіліндегі Indefinite аспектісі: диахрония мен синхронияда дамуы</i>	<i>83-91</i>
<i>Жұмағұлова В., Кәрімова Б. Қоғамдық санаға ықпал етудегі БАҚ-тың лингвокогнитивтік мүмкіндіктері</i>	<i>92-99</i>
<i>Исенова Ф. Студенттердің жазбаша құзыреттілігін қалыптастырудағы академиялық эссе және оның рөлі</i>	<i>100-106</i>
<i>Құсайынова Ж. Синтаксистік құрылымдағы актуалдану, деактуалдану құбылыстарының грамматикалық заңдылықтарға ықпалы</i>	<i>107-114</i>
<i>Логина М., Жарқынбекова Ш. Гуманитарлық білім парадигмасындағы «нарратив» түсінігі</i>	<i>115-128</i>
<i>Мамаева Г. Түбі бір түркі терминдері</i>	<i>129-136</i>
<i>Осокина Д., Мұрзалина Б. Ретроним – жаңа ағылшын терминдерін жасаудың амалы</i>	<i>137-145</i>
<i>Сарекенова Қ., Тұрарханова Қ. Қазақ және түрік тілдеріндегі тыныс алу жүйесіне қатысты тұрақты тіркестердің ерекшеліктері</i>	<i>146-152</i>
<i>Шахпұтова З., Нуртазина М. Лингвистиканың бинарлық қарама-қарсылықтары – әлемнің тілдік бейнесіндегі концептуализация тәсілі</i>	<i>153-164</i>

Contents

Folklore and Literary Studies

<i>Arikkarakzy E.</i> Poetry of the Turkish poet Gulay Sormagech (Features of children's works)	8-14
<i>Bayekenova A., Turysbek R.</i> Epistolary Heritage: Letters and Correspondence (based on correspondence of Sabit Mukanov)	15-22
<i>Kozhashev M.</i> Zhambul's Improvisational Art: Syncretism and Word Mastery	23-29
<i>Musaeva I.</i> Genesis of the Novel in Classical Azerbaijani Literature	30-43
<i>Nazarova A., Mansyrov N.</i> Etymological Characteristics of the Term «Mythologeme»	44-50
<i>Ryskulbekova S., Duysengazy S.</i> Independence of Tolgau: Fundamentals and Current Trends	51-58
<i>Sydykbaeva A., Aimukhambet Zh.</i> Manifestation of Anthropomorphism in Modern Kazakh Story (based on Askar Altai's story «Centauri»)	59-67
<i>Tebegenov T., Kozhashev M.</i> Zhambyl - Poet of the Great Steppe	68-73

Linguistics and methodics

<i>Abduova B.</i> Professional Language competence: Facts and Direction	74-82
<i>Erzhumanova A., Elubai A.</i> English Indefinite Aspect: Development in Diachrony and Synchrony	83-91
<i>Zhumagulova V., Karimova B.</i> Linguo-Cognitive Opportunities of Mass Media in Manipulating Public Consciousness	92-99
<i>Issenova F.</i> Academic Essay and Its Role in the Formation of Students' Written Competence	100-106
<i>Kussaiynova Zh.</i> Influence of Actualization and Deactualization Phenomena on Syntactic Laws	107-114
<i>Loginova M., Zharkynbekova Sh.</i> The concept of «narrative» in the paradigm of humanitarian knowledge	115-128
<i>Mamayeva G.</i> Single-rooted Turkic terms	129-136
<i>Ossokina D., Murzalina B.</i> Retronym as a Mean of Formation of New English Terms	137-145
<i>Sarekenova K., Turarkhanova K.</i> Features of Phraseological Units Related to Human Respiratory System in Kazakh and Turkish	146-152
<i>Shakhputova Z., Nurtazina M.</i> Linguistic Binary Oppositions As a Way of Conceptualization of Linguistic World View	153-164

Содержание

Фольклор и литературоведение

<i>Арыккарақызы Е.</i> Поэзия турецкого поэта Гулая Сормагеча (Особенности детских произведений)	8-14
<i>Баекенова А., Турысбек Р.</i> Эпистолярное наследие: письма и переписки (по материалам переписки Сабита Муканова)	15-22
<i>Кожашев М.</i> Импровизаторское искусство Жамбыла: синкретизм и мастерство слова	23-29
<i>Мусайева И.</i> Генезис романа в классической азербайджанской литературе ...	30-43
<i>Назарова А., Мансуров Н.</i> Этимологическая характеристика термина «мифологема»	44-50
<i>Рыскулбекова С., Дуйсенгазы С.</i> Толгау независимости: основы и современные тенденции	51-58
<i>Сыдыкбаева А., Аймухамбет Ж.</i> Проявление антропоморфизма в современном казахском рассказе (По рассказу «Кентавр» Аскара Алтая)	59-67
<i>Тебегенов Т., Кожашев М.</i> Жамбыл – поэт Великой степи	68-73

Лингвистика и методика

<i>Абдуова Б.</i> Профессиональная языковая компетентность: факты и направление ...	74-82
<i>Ержуманова А., Елубай А.</i> Indefinite аспект английского языка: развитие в диахронии и синхронии	83-91
<i>Жумагулова В., Каримова Г.</i> Лингвокогнитивные возможности СМИ в воздействии на общественное сознание	92-99
<i>Исенова Ф.</i> Академическое эссе и его роль в формировании письменной компетенции студентов	100-106
<i>Кусаинова Ж.</i> Влияние явлений актуализации, деактуализации на синтаксические закономерности	107-114
<i>Логинова М., Жаркынбекова Ш.</i> Понятие «нарратив» в парадигме гуманитарного знания	115-128
<i>Мамаева Г.</i> Однокорневые тюркские термины	129-136
<i>Осокина Д., Мурзалина Б.</i> Ретроним как средство образования новых английских терминов	137-145
<i>Сарекенова К., Турарханова К.</i> Особенности фразеологических единиц, связанных с системой дыхания человека на казахском и турецком языках	146-152
<i>Шахпуртова З., Нуртазина М.</i> Лингвистические бинарные оппозиции как способ концептуализации языковой картины мира	153-164

XFTAP 16.21.49, 34.39.31

Гүлнар Мамаева

Л.Н. Гумилев ат. Еуразия ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан

(E-mail: gulnar.mamaeva@mail.ru)

Түбі бір түркі терминдері

Аңдатпа. Мақалада терминологиялық қордың өзгеріске бейім тілдік құбылыс екендігі қарастырылған. Ғылымның дамуы жаңа терминдер тасқынын күшейтеді. Жаңа терминге балама табылмаған жағдайда тілде термин алмасу жүзеге асады. Ол – объективті заңдылық. Термин алмасуды болдырмау мүмкін емес, тек ол орынды жүзеге асуы керек. Термин алмасу тілде бар заңды құбылыс. Ұғымдардың термин ретінде қабылдануы, қолданылуы үшін кең таралуы, ортақ қолданыстың болуы шарт. Түркі тілдері тәжірибесін негізге алып, терминдердің ортақтығын салыстырып жаңа термин жасауда пайдалану керек.

Терминология саласында жүргізіліп отырған тілдік саясат мемлекетті нығайту, мемлекеттік тілдің қоғамдық қызметін арттыру міндеттерін жүзеге асырудағы басымдықтардың біріне жатады.

Түйін сөздер: түркі тілдері, термин, терминологиялық қор, қолданысқа енген жаңа терминдер, ортақ қолданыстағы сөздер, термин алмасу.

DOI: <https://doi.org/10.32523/2616-678X-2019-128-3-129-136>

Кіріспе. Қай тіл болмасын басқа тілмен ортақ болғанда, олардың лексикалық құрылымы, яғни сөздердің түбірі, сондай-ақ грамматикалық құрылысының да үйлесуі кездейсоқтық емес.

Тілдің лексикалық қоры – көптеген дәуірлердің нәтижесі. Көне дәуірде түркі тілі бірнеше тілге сараланып, бұрынғы түбір сөздер бөлініп шыққан әрбір жеке тілдің негізін құрды. Әр тіл өзінің бұрынғы ортақтастығын сақтап қалды. Бөлінген тілдер өз еншісіне тиген ортақ сөздерді негіз етті.

Бұл тілдің генетикалық тұтастығын, өзара туыстық байланысын көрсетеді. Бұндай байланыс тілдің лексикалық қорының және грамматикалық құрылысының ортақтығына негізделіп, ұлттық дара тіл немесе халықтық тіл болуымен қатар басқа халықтардың немесе туыс ұлттардың тілдерімен ұқсастығын сақтайды. Түркі халықтарының тілдері алғашқы кезде бірнеше ірі топқа бөлініп, соңынан әрбір ірі топ бірнеше бөлшекке бөлінсе, сол бөлшектердің өзі тағы бірнеше туыс тілдерге ыдырады.

Мәселенің өзектілігі. Тілдердің ұқсастығы олардың тоғысуының нәтижесінен де болуы мүмкін. Түркі тілдерінің ұқсастығы – халықтардың генетикалық тығыз байланысты болуының нәтижесі. Қазіргі қазақ тілінің негізгі лексикалық қорына жататын сөздер басқа түркі тілдерінде де кездеседі. Бұл – олардың туыстық көрсеткіштерін айқындайтын дерек. Түркі тілдеріндегі лексиканың ортақтығы ол тілдердің туыстығын, яғни негізгі бір тілден сараланып дамығандығын көрсетеді. Лексикалық ортақтықты сөз еткенде типологиялық ұқсастыққа назар аударамыз. Түркі тілдерінің сөздік қоры мен грамматикалық құрылысындағы ортақтық сақталғанымен, бұл тілдердің лексикасында, морфологиясында және фонетикасында әрқайсысының өзіне тән ерекшеліктері бар.

Мысалы, *төрт* деген сөзді алсақ, қазақша *төрт*, татарша *дурт*, башқұртша *дөрт*, өзбекше *турт*, қырғызша *төрт* болып айтылады. *Біз* есімдігі – қазақ, өзбек, татар, қырғыз, қарақалпақ тілдерінде *біз*, ал алтай тілдерінде *біс* деп айтылады. *Жаму* етістігі – қазақ, қырғыз, қарақалпақ, ноғай тілдерінде *жат* (джат) түрінде қолданылса, татар, башқұрт, өзбек тілдерінде *ят*, шор, хақас, алтай тілдерінде *чат*, ойрот тілінде *дъат*, *дъат*, *жат*, *джат*, *ят*, *чат* сияқты варианттардың барлығының да түбірі бір сөз. Қазір ұлттық тілдегі сөздер қалай айтылып жүрсе, сол түрде орныққан.

Мәселенің талдануы мен нәтижесі. Әрбір ұлттық тілдің ішкі заңынан шығатын әрқайсысының өзіне тән тілдік ерекшеліктері бар. Мысалы, қазақ тілінде - *пышақ*, қырғыз тілінде - *бычақ*; қазақ тілінде - *сықпа* (выжимки), қырғыз тілінде - *сықма*; қазақ тілінде - *тоқпақ*, қырғыз тілінде - *тоқмақ*, өзбек тілінде - *тұқмақ*; қазақ тілінде - *қуат*, қырғыз тілінде - *қубат*, өзбек тілінде - *куват*; қазақ тілінде - *мұрын*, қырғыз тілінде - *бурун*, татар тілінде - *бурын* т.б.

Қазақ тілінде *мұрын*, *бұрын* деген екі сөз бар. Алғашқысы дене мүшесінің бірінің атауы ретінде қолданылса, соңғысы мезгіл, мекенді білдіретін үстеу ретінде жұмсалады. Бұл екеуі ертеде бір ғана түрде айтылып, жазылған. Күні бүгінге дейін көптеген түркі тілдерінде бұрын я мұрын болып бір нұсқада айтылып, екі түрлі мағына береді.

Өзбек тілінен мысал келтірейік: *түгри бурун* (қыр мұрын), *пучуқ бурун*, *куш бурун* дегендер және сол тілдегі бурунғай заман, бурунги тарих дегендер де осы тектес [1, 180 б.]. Татар тілінде де дәл солай айтылады: *Узара сөйләшә-сөйләшә коянта чиләк белән су алып мінip килүче қызлар тухтап, бурыннарын альяпкич читтәре белән тотылар. Малайлар икесе барьюлы бурыннарын тартып куйдылар* [2, 3 б.]. Бұл сөз өзбек, татар тілдерінде бурын (бұрын) болып айтылады.

Әзірбайжан, түрікпен, анадолы түріктерінің тілдерінде де бұрын (жазылуы әр түрлі) болып айтылады. Ол тілдерде **б** дыбысының айтылуы бірыңғай болып келеді. Өйткені бұл тілдерде көптеген сөздер біздің айтуымыздағы **м** дыбысының орнына **б** болып қолданылады. Мысалы: *мұз – бұз (мұз тау – бұз дағ); мол – бол, молдық – болдық; міну, мінбек – бінмек; мың – биң, мың бір – биң бир; мәңгі – бенги, мәңгілік – бенгілік* болып айтылады. [3, 35 б.]; [3, 290 б.]; [3, 90 б.]. Демек әзірбайжан, анатолы түріктерінің тілдерінің сөздік құрамында басқа халықтар тілінен ауысып келген сөздер ғана **м** дыбысынан басталады. Мысалы, *мұрад* – араб тілінен ауысқан (немесе *мағриб, маирих, март, мәкән, мәктәб, мағрифәт, марш, маршал, марқа, марал* т.б. шет тілдерден ауысқан сөздер).

Әзірбайжан, анадолы түріктерінің сөздік құрамында араб, парсы тілдерінен ауысқан сөздер көп кездеседі. Соның салдарынан басқа түркі тілдерінің сөздік құрамында қолданылатын көптеген сөздерді бұл тілдердің лексикасынан басқаша түрде кездестіру заңды.

Келтірілген салыстырма деректер түркі тілдері бір-біріне жақын болғандығына қарамастан, олардың әрқайсысының өзіне тән сөздік қоры және грамматикалық құрылысы бар екендігін, бір-біріне тәуелсіз, дербес тіл болып дамығандығын көрсетеді.

Түркі тілдеріндегі термин алмасу тәсілі бірнеше кезеңдерден өтті. Термин алмасу сөздік қорды одан сайын дамытатын тәсілдің бірі болып саналады.

Түркі тілдерінің термин алмасым тарихы 1920 жылдардан бастау алады. Алғашқы зерттеулер 1930 жылдары жариялана бастады. Өзбек тілімен байланысты терминдер жұмысы да осы жылдары қолға алына бастады.

1924 жылдың 12-17 маусымында Орынборда өткен қазақ-қырғыз ғылым-білім қызметкерлерінің тұңғыш құрылтайында терминологияны дамыту мәселелері сөз болды. Құрылтайға Әлихан Бөкейханұлы, Ахмет Байтұрсынұлы, Халел Досмұхамедұлы, Нәзір Төреқұлұлы, Елдес Омарұлы, Телжан Шонанұлы бастаған Алаш зиялылары мен Ишанғали Арабайұлы бастаған қырғыз оқығандары қатысты. Құрылтайда Елдес Омарұлы «Қазақша пән сөздері» (термин сөздер - Г. М.) тақырыбында баяндама жасап, соның негізінде терминологияны дамыту қағидаттары бекітілді. Құрылтай бекіткен қағидаттардың екіншісі бойынша «Қазақтың өз тілінен табылмаған пән сөздері (терминдер) басқа түрік халықтарынан ізделсін, басқа түрік тілінде пән сөздері жалпы түрік сөздері болып, жат тілдің әсерінен аман болса, ондай сөздер жатырқамай алынсын» деген қаулы қабылданды.

Бірінші түркологиялық құрылтай 1926 жылы 26 ақпан күні Әзірбайжан астанасы Баку қаласында ашылды. Құрылтай жұмысы 9 күнге созылды. Құрылтайды Ағамалы Оғлы басқарды. Құрылтайға барлық түркі халықтары республикаларынан, автономиялы облыс-

тардан делегаттар келді. Сонымен қатар Венгрия, Германия, Түркиядан да делегаттар қатысты. Сол басқосуда терминология мәселесі жөнінде Қазақстан тарапынан Ахмет Байтұрсынұлы басты баяндама жасаған болатын. Онда ғалым туыстас түркі тілдері арасында сөз алмасудың маңыздылығын екі түрлі дәлелмен негіздейді. «Біріншіден, туыстас тілдер сөздерінің көпшілігі формасы ортақ болмағанымен, түбірі ортақ. Сол себепті туыстығы жоқ тілдердің сөздеріндей емес, оларды түсіну де жеңіл, құлаққа да тосын естілмейді, айтуға да соншалықты жат болмайды. Екіншіден, түркі халықтары үнемі өзара қатынаста болған және қазір де сол қатынас сақталып отыр, сол себептен де ортақ түбірі болмаса да, бір тілдің сөздерінің көпшілігі өзге тіл өкілдеріне таныс болуы мүмкін», – дейді қазақ тіл білімінің негізін салушы ғалым Ахмет Байтұрсынұлы. XX ғасырда көтерілген бастама XXI ғасырда да өз өзектілігін еш жойған жоқ. Керісінше, ақпараттық ғасырда туыс түркілердің бірлігі жаңа терминдерді қолданысқа енгізуге ерекше ықпал ететіндігі ақиқат.

1929 жылы 2-4 маусымда Алматыда емле мәселесіне арналған конференция өткізілді. 1929 жылғы 29 шілдедегі Қазақстан Орталық комитетінің қаулысында талқыланған мәселенің бірі – термин сөздердің емлесі. Бұл мәселеде түрлі ұсыныстар болды. Олар:

1. Термин сөздерді айтылуынша, естілуінше жазу. Мысалы, жандарал (генерал), Жагор (Егор) т.б.

2. Термин сөздерді морфологиялық принциппен жазу.

Конференцияда әр түрлі талас пікірлер айтылды. Нәтижесінде фонетикалық принципті жақтаушылардың пікірі бойынша термин сөздер естілуінше жазылып, кісі аттары мен жер-су аттары морфологиялық принцип бойынша жазылатын болып қабылданды. Ал қазір термин сөздердің жазылуы – әлі күнге өз шешімін таппаған өзекті мәселелердің бірі. Сөз алмасу, термин алмасу – тілдерде өте жиі кездесетін құбылыс. Сөздік құрамында басқа тілдің элементі кездеспейтін тілді кездестіру мүмкін емес. Ғалымдардың кейбір термин алмасуы өте аз бірлі-жарым тілдерді көрсетуі ғылымда кездеседі. Мәселен, И.М. Ошанин қытай тілінің терминологиясы туралы мынадай пікір айтқан: «Многотысячелетнее развитие китайской культуры с ее материальным и духовным богатством, с ее развитой теоретической мыслью отраженной в многочисленных сочинениях по философии, истории, экономике, медицине, математике и т.д. обусловило огромные словообразовательные возможности, позволяющие передавать средствами своего языка любые понятия, заимствованные у других народов. «Поэтому удельный вес прямых заимствованных и иностранных слов в китайском языке чрезвычайно мал...» [4, 39 б.]. Әрине мұндай тілдер, яғни өзге тілден аз сөз қабылдаушы тілдер өте сирек кездеседі.

Алаш зиялыларының басқа тілден термин қабылдау туралы пікірлеріне тоқталайық. Реформатор-ғалым Ахмет Байтұрсынұлы: «*Жат сөздерді басқалар, мәселен орыстар өз тілінің заңына үйлестіріп алғанда, солай алуға біздің де қақымыз бар*» – десе [5], Халел Досмұхамедұлы: «*Жат сөздерді қолданғанда тіліміздің заңымен өзгертіп, тілімізге ылайықтап алу керек. Жат сөзді өзгертпей, бұлжытпай алатын жер дүниеде тіл жоқ деп айтса да болады*» – дейді [6, 148 б.].

Терминологияда шешімін таппай жүрген халықаралық терминдер мәселесін Н.Төрөкұлұлы 1926 жылы Мәскеуде басылып шыққан «Жат сөздер туралы» деп аталатын еңбегінде араб-парсы және «Ауропа» тілдерінен енген сөздердің өзгерістерге ұшырап қабылданғанын қарастырады.

Н. Төрөкұлұлы XX ғасырдың жиырмамыншы жылдарында жазған «Қазақшадағы жат сөздердің өзгерілу заңы» атты еңбегінде шет тілдерінен термин қабылдауда тіліміздің дыбыстық құрылымдық ерекшеліктерін ескеруді басты назарда ұстайды. Сөзіміз дәлелді болу үшін еңбектен үзінді келтірейік: «Баяғы заманнан бері қазақ едік – Тарбағатай, Сырдария – Ертіс арасында жүрген. Жан-жағынан қытай, монғол, араб-парсы, ауропа (орыс) мәдениеттері қазақтың тіліне, әдетіне, шаруасына тәсір еткен. Бүгінгі тілді алып қарасаң, араб-парсы

мәдениетінің тәсірі күштірек болып келгендігі сезіледі», «Біз білген тілдерде жат сөздерге қойылған бөгет емес серт, заңдай қазақ та өз тілінде бір белгілі көше салып қоюы керек. Қазақ тіліне кіретін жат сөз болса, қазақтың тымағын киіп, жалпақ қазақ сөзі болып кірсін», «Араб-парсы сөздеріне елдің баяғы заманда өзінен пішіп қойған үлгісі жалпы жат сөздердің барлығына жарамаса да бірсыпырасына жарайды», «...жат сөзді алғанда әріп ауыстырумен ғана тоқтамай, жалпы түрін де қазақшаға келтіріп өзгерту керек. Араб-парсы сөздерін алып қарағанда көбірек жіңішке сөздердің өзгергенін көреміз», «Біздің тілімізге соңғы заманда кірген я енді кірейін деген араб-парсы сөздері толып жатыр. Бұл сөздер көбінше «тымақ» кимей кіріп барады. Мұның себептері де бар. Ең бірінші себебі: Арқадағы прессе, Арқада қазақ араб-парсы сөзін көбірек татардан үйренеді», «Татарда араб-парсы сөздерін бұзбай алу, бұзбай айту мінезі бар. Бұл мінез қазаққа жарамайды. Басқаның сөзін бұзбай айтам деп тіліңді бұрып жүргенде, өз тіліңнен айырылып қаларсың» [6, 61-74 б.].

Қошке Кемеңгерұлы: «Қазақ тілі осы күнде мемлекет тілі болып отыр. Сондықтан жазуға талабы бар азаматтар: Нәзірдің «Тіл құралдары» мен Халелдің «Үндестік заңы» туралы жазған кітапшаларымен табысу керек».

«Үндестік заңына» бағынбайтын, ерте заманда сіңіскен жат сөздер бар. Бұларды өзгерту қиын. Ал, енді төңкерістен бері кірген жат сөздерді қалайда болса «Үндестік заңына» бағындыру керек» – деген мәселені алға тартады [6, 86 б.].

Тілші ғалымдардың зерттеулерінде қазақ тілінің лексикалық қорының 30 пайыздан астамын араб-парсы сөздері құрайтыны көрсетілген. Қазақ тіліне араб-парсы сөздері тікелей қарым-қатынас арқылы емес, басқа тілдер арқылы сатылап кірген деп саналады. Бұл сөздердің кейбіреулері кейін термин сөздерге ауысқан. Араб-парсы тілінен қазақ тіліне енген сөздердің ерекшелігіне олардың қазақ тілінің айтылу заңдылығы бойынша қалыптасқандығы жатады, яғни бастапқы тұлғасында қалып қоймай, мағыналық, тұлғалық өзгерістерге ұшырап, жаңа сөздердің тууына ұйытқы болған. Сондықтан қазір олар басқа тілдің сөздері екені білінбей, өз сөзіміздей болып кеткен. Түрік тілінде араб-парсы сөздері қазақ тіліне қарағанда, фонетикалық жағынан түпнұсқасына жақынырақ және кең қолданысқа ие.

Л. Рүстемов парсы сөздерінің түркі халықтары тілдеріне кіруін араб сөздерінен бұрын болған деп санайды. Оны ғалымның өз сөзімен берейік: «...түп-төркіні иран тілдес болып келетін сөздердің түркі халықтарының тіліне ауысуы, парсы және түркі тілдерінің өзара инфильтрация жасау процесі ертеректе, арабтар мұнда келмей тұрған кезде, араб мәдениетінің гүлденуінен әлдеқайда бұрын басталған» [7, 45 б.].

Сөз зергері, жазушы М.Әуезов терминдердің жаппай орыстанып бара жатқанынан қауіптенген. М.Әуезов: «Орыс тілі мен шет елдер тілінен алынған атаулардың орфографиясы бізде әлі дұрыс жолға қойылып болмаған... Біздің грамматикамызда осы жөнінде асыра сілтеу, сыңаржақтық бар сияқты» – деп, сол кездегі сыңаржақтықты сынаған [8].

Түркі мемлекеттерінде жарияланған термин туралы еңбектер салыстырма сөздік түрінде болатын. Орысша терминдердің баламасы ретінде сол тілде қолданылатын немесе сіңісіп кеткен сөздер көрсетілген. Балама ретінде берілген терминдердің бір бөлігі – араб, парсы және орыс тілдерінің түбірлері. Түрік тіліне француз тілі әсер еткендей, КСРО құрамында болған түркі тілдеріне орыс тілінің әсері басым болды.

Термин алмасу қандай дәрежеде, қандай жағдайда, қалай жүзеге асуы орынды деген мәселеде пікір алалығы өте күшті және ол әр кезеңде өзгеріп отырды. Мәселен, қазақ терминжасамында 1930 жылдарға дейін қазақ зиялыларының ұстанымы негізгі бағыт болса, кейін бұл ұстаным бұзылып, ұлт тіліндегі сөздерден термин жасау жолы шектеліп, терминдерді барлық ұлт республика халықтары орыс тіліндегі қалыпта қолдануы керек деген ұстаным үстемдік алды. Терминдерді біріздендіру (идентификациялау), реттеу т.б. ұсыныстардың бәрі орыс тіліндегі қалпын сақтауға апарды. Сондықтан да қазақ тілінің терминологиясының 70-80 пайызын орыс тілі арқылы кірген терминдер құрады.

Академик Ә.Қайдардың туысқан түркі халықтарының озық тәжірибесін пайдалану туралы қағидатына назар аудару қажет. Ол мынадай: «4-принцип (қазақ терминологиясы үшін жаңа бағыт): Термин шығармашылығында бұдан кейін туысқан түркі тілдерінің (әсіресе терминология дәстүріне бай жазба тілдердің) озық тәжірибелерінен, терминдік өрнек үлгілерінен, оңтайлы да үйлесімді сөз жасау модельдерінен мүмкінділігіне қарай пайдалану» [9, 18 б.]. Бұл – өте маңызды қағидат. Бірақ ол тәжірибеде қолданыс таппай келеді. Ал оны іске асыру өте пайдалы. Мәселен, түрік тілінде президент – *başkan*, республика президенті – *cumhurbaşkanı*, премьер-министр – *başbakan*, министр – *bakan*, режиссер – *yönetmen*, ефрейтор – *onbaşı*, капитан – *yüzbaşı*, лейтенант – *teğmen*, маркетинг – *pazarlama* деп аударылғаны сияқты көп терминдер түрік тілінде жасалған. Бұл жағдайлардың бәрі алмасқан терминдер жөнінде әлі де ойланатын жайлар барын аңғартады. Бірақ бұл ойлар термин алмасу қажет емес дегенді білдірмейді. Термин алмасу қашан да болады, тек ол орынды болуы керек. Орынсыз термин алмасуда тілді шұбарлау болатыны сөзсіз. Біз ондай жағдайды кеңес кезеңінде басымыздан өткіздік. Қазір орынсыз алынған шетел терминдерінен арылу кезеңдеміз. Бұл әрекет әлі де жүргізіле береді деуге болады.

Термин алмасу тілде бар заңды құбылыс. Өмірде, ғылымда, техникада әр елде болып жатқан жаңалықтарды әкелетін термин сөздерден қашуға болмайды. Бірақ оның мазмұнын жақсы түсініп, тілден оған лайықты сөз табуда терминжасам мүмкіндіктерін толық пайдалану керек. Әрине, тілдің жаңа терминді білдірерліктей еш мүмкіндігі жоғы анықталса, онда шетел терминін қолдану орынды. Ұғымдардың термин ретінде қабылдануы, қолданылуы үшін кең таралуы, ортақ қолданыстың болуы шарт. Еліміз егемендік алғалы жағдай өзгерді. Терминология саласында жүргізіліп отырған тілдік саясат мемлекетті нығайту, мемлекеттік тілдің қоғамдық қызметін арттыру сияқты міндеттерді жүзеге асырудағы басымдықтардың біріне айналып отыр.

Ғылымның орасан зор дамуы жаңа терминдер тасқынын күшейтуде, ол даму тоқтамақ емес. Демек жаңа терминдер де көбейе бермек, оның бәріне өз тіліңнен балама табу мүмкін бола бермейді. Сондықтан дүниежүзінде термин алмасу мәселесі пайда болған. Ол – объективті заңдылық. Жаңа терминдерге балама табылмаған жағдайда, тілде термин алмасу жүзеге асады.

Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев бастамасымен Қазақстан тамырлас елдердің ортақ рухани құндылықтарын топтастыруға және жас ұрпақтың тарихи санасын жаңғыртуға қатысты мақсатты шараларды атқарып келеді. Түркі мәдениеті мен тарихи мұрасын бірлесіп дамытып зерделеуді көздейтін халықаралық ТҮРКСОЙ ұйымына 1992 жылдан Қазақстан белсенді қатысып келеді.

Түркі тілдес елдердің ортақ термин қорын қалыптастыру үшін 1999 жылы Түркияда ақпараттық технология қоғамының қолдауымен арнайы жұмыс тобы құрылды. 2001 жылдың қазан айында Стамбұлда түркі тілдес елдер арасында ақпараттық технологияларынтымақтастығы мәселелері бойынша алғашқы форум ұйымдастырылды. Кейіннен алқалы жиын Әзірбайжан, Түрікменстан, Қырғызстан мемлекеттерінде түрлі тақырыптармен жалғасын тапты.

2010 жылы мамырда Астанада Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаев пен Түрік Республикасының Президенті Абдулла Гүлдің қатысуымен Түркі академиясы ашылды. Бұл түркі әлеміндегі үлкен жаңалық, елеулі оқиға болды. Түркі академиясы түркі халықтары арасындағы термин алмасу мен терминологияның өзге де туыстас тілдерге қатысты мәселелерін барлық түркі тілдес елдермен бірлесіп шешудің ғылыми орталығына айналды.

2011 жылы 19 қарашада Астана қаласындағы Түркі академиясында «Түркі тілдес елдердің терминқор қалыптастыру тәжірибесі» атты халықаралық конференция, яғни кезекті 9-форум өтті.

Терминологиялық қор өзгеріске бейім тілдік құбылыс. Бұл айтылғандардан шығатын тұжырым термин алмасуды болдырмау мүмкін емес, тек ол орынды жүзеге асуы керек. Түркі тілдес халықтардың ғылым саласындағы байланысы, өзара термин алмасу мәселесін нығайту, ғылымның түрлі салаларындағы ортақ терминдер қорын молайту, ортақ терминологиялық сөздіктер жасау үшін төмендегі мәселелер өз шешімін тапқан.

1. Түркі халықтарының ғылым саласындағы ынтымақтастығын нығайту негізінде туыстас халықтардың ортақ терминологиялық қорын құру мәселесін ақылдасу мақсатында түркі тілдес мемлекеттер ғалымдарының басын қосатын халықаралық ғылыми конференциялар өтіп тұрады.

2. Түркі тілдес мемлекеттердің ғалымдарынан тұратын, өзара термин алмасу мәселесін шешумен айналысатын, терминологиялық жұмыстарды халықаралық деңгейде үйлестіріп отыратын ғылыми-үйлестіру орталықтары жұмыс істейді.

3. Түркі тілдес халықтардың терминологиялық қорының ортақтық деңгейін, өзіндік ерекшеліктерін анықтау мақсатында ғылыми-зерттеу жұмыстары жүргізілуде.

4. Өзара термин алмасу тәжірибесін жетілдіру мақсатында екі тілді (қазақша – түрікше, түрікше – қазақша) және көп тілді (қазақ – түрік – өзбек – татар – әзербайжан – қырғыз – түркімен – ноғай – башқұрт т.б.) терминологиялық сөздіктер шығару мәселесі жолға қойылған.

5. Әлемдегі терминология саласында болып жатқан жаңалықтардан хабардар болу, өзара термин алмасуды жақсарту мақсатында жылына төрт рет шығатын халықаралық ғылыми журнал және түркі терминологиясы мәселелеріне арналған арнайы басылымдар шығып тұрады.

Елбасы Н.Ә. Назарбаев «Қазақстан – 2050» стратегиясы» атты Қазақстан халқына Жолдауында: «Қазақ тілінің осы заманның биік талабына сай, бай терминологиялық қорын жасаған соң, оны рет-ретімен, кезең-кезеңімен қоғамдық өмірдің бар саласына батыл енгізуіміз керек», – деп терминологиялық сөздіктер жасаудың маңыздылығын атап көрсетті. Терминжасамда алаш зиялыларының терминжасам ұстанымдарын іске асыруға ғалымдар бағыт алды. Бұған 1999-2000 жылдары шыққан, Мемлекеттік сыйлық алған 31 томдық қазақша-орысша, орысша-қазақша салалық терминологиялық сөздік дәлел. Бұл сөздік 2014 жылы 30 том болып қайта басылып шықты. Алғашқы басылымның әр томында 4000-5000 термин қамтылса, 30 томдықтың әр томында 9000-14000 термин қамтылған. Елімізде осындай көлемді еңбектің жарық көруі – Тіл дамыту саясатын іске асырудың айқын айғағы.

Қорыта келе, тәуелсіздікке қол жеткізгеннен бері тіліміз үздіксіз зерттеліп, дамып, күн сайын жаңа сөздермен, терминдермен толығып жатыр. Бүгінгі заман – халықаралық қатынастардың орнаған, мәдениет пен өркениеттің тоғысқан заманы. IT технология саласының терминдерін өз тілінде сөйлеткен жалғыз Түркия ғана. Бұл тәжірибе басқа түркі халықтарына кеңінен тараса игі еді. Халықтың жаны да, рухы да тілінде. Өзге халықтармен мәдени, саяси байланыстарды орнықтыруда да негізгі көпір – тіл. Тіл арқылы кең және терең қарым-қатынас, ақпарат алмасу арқылы бүкілхалықтық бірлік орнайды. Осы ретте түркі елдері А. Байтұрсынұлының қазақ тілі терминін жасау қағидатындағы басты ұстанымдардың бірі – ғылым атауларын түзуде түркі тілдері тәжірибесіне арқа сүйеу керек. Ортақ терминдер түркі халықтары арасындағы тілдік, ғылыми-мәдени байланысты, ынтымақтастықты нығайтуға және өзара түсіністікке негіз болады. Түркі тілдері арасындағы өзара ынтымақтастық, бауырмалдықтың көрінісі болашақта жасалатын жұмыстардан көрінбек. Ғасырдан-ғасырға ұласып келе жатқан жалғастықты үзбеу, жақындығымызды алыстатпау – жеке-жеке ұлт пен ұлыс болып отырған көк түріктердің бүгінгі ұрпақтарының парызы.

Әдебиеттер тізімі

1 Русско-узбекский словарь - Русча-ўзбекча луғат. / сост. А. Азизов, под ред. Р. Абдурахманова – Москва-Ташкент: Академия Наук Узбекской ССР, Институт Языка и Литературы им. А. С. Пушкина, 1954. – 650 с.

- 2 Галиуллин Т.Н. Замана балалары. Истэлеклэр, уйланулар / Т.Н. Галиуллин - Казан: Татар, кит. нәшр., 1993. - 224 б.
- 3 Azeri-Rusca lügət. - Baku, 1951. - 596 b.; Ruscha-turkmancha lug'at. - Ashxobod, 1958. - 280 b.
- 4 Ошанин И.М. Китайский язык. БСЭ. 2-изд. Т. 21. / И.М. Ошанин - Москва, 1953. – 318 с.
- 5 Байтұрсынұлы А. Тіл тағылымы. / А. Байтұрсынұлы - Алматы: Ана тілі, 1992. – 288 б.
- 6 Терминология мәселелері. - Астана: 1С-Сервис ЖШС, 2006. – 70 б.
- 7 Рүстемов Л.З. Қазіргі қазақ тіліндегі араб-парсы кірме сөздері. / Л.З. Рүстемов - Алматы: Ғылым, 1982. – 223 б.
- 8 Әуезов М. Мақалалары. 15 том. / М. Әуезов - Алматы, 1985. – 333 б.
- 9 Қайдаров Ә. Қазақ терминологиясына жаңаша көзқарас. / Ә. Қайдаров - Алматы, Рауан, 1993. - 43 б.

Гульнар Мамаева

Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Нур-Султан, Казахстан

Однокорневые тюркские термины

Аннотация. В данной статье рассмотрены проблема обмена терминами, а также проблема создания единой терминологии в тюркских языках.

Терминологический фонд является языковым явлением, подверженным изменениям. Развитие науки способствует появлению волны новых терминов. В случае отсутствия аналогии нового термина в языке происходит обмен термином. Это—объективная закономерность. Невозможно предотвратить обмен терминами, однако этот процесс необходимо осуществлять должным образом. Обмен термином—закономерный процесс, имеющий место в любом языке. Для того, чтобы понятия могли восприниматься как термины, получить широкое распространение необходимо их единое применение. В этой связи, необходимо взять за основу опыт, применяемый в тюркских языках для создания новых терминов путем сравнения их единообразия.

Языковая политика, проводимая в сфере терминологии является одним из приоритетов в укреплении государственности, в усилении социальной функции государственного языка.

Ключевые слова: тюркские языки, термин, терминологический фонд, новые термины, общие слова, сравнительная грамматика.

Gulnar Mamayeva

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan

Single-rooted Turkic terms

Abstract. In this article problem of exchange of terms, as well as the problem of creating a single terminology in the Turkic languages is considered.

Terminology resources is a linguistic phenomenon subject to changes. The development of science contributes to the emergence of a wave of new terms. In the absence of an analogy of new term, exchange of terms takes place in the language. This is an objective law. It is impossible to prevent exchange of terms, but this process needs to be done properly. Exchange of terms is a natural process taking place in any language. In order for concepts to be perceived as terms, to obtain widespread use of them, their common application is necessary. In this regard, on the experience used in the Turkic languages it is necessary to create new terms by comparing their uniformity.

The language policy pursued in the field of terminology is one of the priorities in strengthening statehood, in strengthening the social function of the state language.

Keywords: Turkic languages, term, terminological fund, new terms, common words, comparative grammar.

References

- 1 Russko-uzbekskiy slovar - Ruscha-yʻzbekcha lugʻat [Russian-Uzbek dictionary - Ruscha-uzbekcha lugat]. / comp. A. Azizov, ed. R. Abdurakhmanov (Academy of Sciences of the Uzbek SSR, Institute of Language and Literature named after A.S. Pushkin, Moscow-Tashkent, 1954, 650 p.) [in Russian - in Uzbek]
- 2 Galiwllin T.N. Zamana balaları. Istéleklér, wylanwlar [Children of Zaman. Istellekler, family]. (Tatar, kít. néshr., Kazan, 1993, 224 p.). [in Tatar]
- 3 Azerbaydjanşa-orısşa sozdik [Azerbaijani-Russian dictionary], (Baku, 1951, 596 p.). [in Azerbaidzhan]; Orısşa-tyrikpenshe sozdik [Russian-Turkic dictionary], (Ashgabat, 1958, 280 p.). [in Turkmen]
- 4 Oshanin I.M. Kitayskiy yazyk. BSE. 2-izd. T. 21 [Chinese. TSB. 2-ed. 21], (Moscow, 1953, 318 c.). [in Russian]
- 5 Baytursınulı A. Til tagylymy [Language teaching], (Ana tili, Almaty, 1992, 288 p.). [in Kazakh]
- 6 Terminologiya maseleleri [Terminology problems], (1C-Service LLP, Astana, 2006б 70 p.). [in Kazakh]
- 7 Rustemov L.Z. Qazirgi qazaq tilindegi arab-parsı kirme sozderi [Arabic-Persian words in the modern Kazakh language], (Science, Almaty, 1982, 223 p.). [in Kazakh]
- 8 Auezov M. Maqalaları. 15 том [Articles. 15 volumes], (Almaty, 1985, 333 p.). [in Kazakh]
- 9 Qaydarov A. Qazaq terminologiyasına zhanasha kozqaras [A new look at Kazakh terminology], (Rauan, Almaty, 1993, 43 p.). [in Kazakh]

Автор туралы мәлімет:

Мамаева Гүлнар - филология ғылымдарының кандидаты, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің қазақ тіл білімі кафедрасының доценті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан.

Matayeva Gulnar - Candidate of Philology, Associate professor of the Kazakh linguistics department, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan.

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Филология сериясы» журналында мақала жариялау ережесі**

1. Журналдың мақсаты. Филология ғылымдарының өзекті мәселелерін, тіл және әдебиетті оқыту әдістемелерін және де ғылыми конференциялардың ең маңызды материалдарын, библиографиялық шолу мен сын пікірлерді көрсететін әдебиеттану және тілтану саласындағы мұқият тексеруден өткен ғылыми жұмыстарды жариялау.

2. Журналда мақаланы жариялаушы автор Ғылыми басылымдар бөліміне (*мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қаласы, Қ.Сәтпаев көшесі, 2, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Бас ғимарат, 402 кабинет*) қолжазбаның қол қойылған бір дана қағаз нұсқасын тапсыру және **Word** форматындағы электронды нұсқасын **vest_phil@enu.kz** электрондық поштасына жіберу қажет. Қағазға басылған мақала мәтіні мен электронды нұсқасы бірдей болулары қажет. Мақаламен бірге автордың жұмыс орнынан алынған **Ілеспе хат** та тапсырылуы қажет. Мақалалар **қазақ, орыс, ағылшын** тілдерінде қабылданады.

3. Авторлардың редакцияға мақалаларды жіберуі «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысында» басуға және шет тіліне аударып, қайта басуға келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы өз туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына, барлық көшірмелердің, кестелердің, сұлбалардың, иллюстрациялардың тиісті түрде рәсімделгеніне кепілдеме береді.

4. Ұсынылатын мақала көлемі (жекедеректер мен әдебиеттер тізімін қоса):
- мақалалар үшін - 8 беттен 16 бетке дейін;
- сын пікірлер (монографияға, кітапқа) және конференция туралы пікір - 6 дан 12 бетке дейін.

5. Мақалаға қойылатын талаптар:

- **Microsoft Word** (docx) форматындағы файлда;
- **Times New Roman** шрифінде;
- жақтау жолағы 2x2x2x2;
- 1,5 жоларалық интервалы;
- 14 кегл;
- мәтінді жақтау көлеміне сәйкестендіру керек;
- Әрбір азатжол қызыл сызықтан басталуы қажет (1 см шегініс);
- **транслитерация** Library of Congress (LC) жүйесінде жасалуы керек.

Мақаланың құрылымы:

XҒТАР <http://grnti.ru/> - бірінші жолдың сол жақтауында;

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында **қою әріппен** жазылады;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемелерде жұмыс істесе, онда автордың тегі мен тиісті мекеменің қасында бірдей белгіше қойылады) Автор(лар)дың **E-mail-ы** – жақша ішінде (*курсивпен*);

Мақала атауы – жолдың ортасында (жартылай қою кіші әріппен жазылады)

Аңдатпа – (100-200 сөз) формуласыз, мақаланың атауын мейлінше қайталамауы қажет; әдебиеттерге сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (кіріспе, зерттеу әдіснамасы мен әдістемесі, зерттеу нәтижелері, қорытынды) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны берілуі қажет.

Түйін сөздер («Түйін сөздер» сөз тіркесі **жартылай қоюмен** белгіленеді) (5-8 сөз немесе сөз тіркестері) - Түйін сөздер зерттеу тақырыбын өте дәл бейнелеу керек, сонымен қатар, ақпараттық-ізвестіру жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін мақала мәтінінің терминдерін және де басқа маңызды ұғымдарды қамтуы қажет.

Мақаланың негізгі мәтіні кіріспені, мақсат пен міндеттерді қоюылуын, зерттеу тақырыбы бойынша жұмыстардың шолуын, зерттеу әдістерін, нәтижелері/талқылауы,

қорытынды қамтуы қажет (жоларалық интервал - 1, азат жол «қызыл жолдан» - 1 см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады).

Кестелер, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр иллюстрация қасында оның аталуы болуы қажет. Сурет айқын әрі сканерден өтпеген болуы керек.

Мақаладағы формулалар тек мәтінде оларға сілтеме берілсе ғана нөмірленеді.

Жалпы қолданыста бар аббревиатуралар мен қысқартулардан басқаларына міндетті түрде алғаш қолданғанда түсініктеме берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттер тізімі. Мәтінде әдебиеттерге сілтеме тікжақшаға алынады. Мәтіндегі әдебиеттер тізіміне сілтемелердің нөмірленуі мәтінде қолданылуына қатысты жүргізіледі: мәтінде кездескен әдебиетке алғашқы сілтеме [1, 153 б.] арқылы, екінші сілтеме [2, 185 б.] арқылы т.с.с. жүргізіледі. Мақаланың негізгі мәтініндегі кітапқа сілтеме қолданылған беттерді көрсету керек (мысалы, [1, 45 б.].)

Жарияланбаған еңбектерге сілтемелер жасалмайды. Сонымен қатар, рецензиядан өтпеген басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізімін, әдебиеттер тізімінің ағылшынша әзірлеу үлгісін төмендегі мақаланы рәсімдеу үлгісінен қараңыз).

Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны, жұмыс орнының мекенжайы, телефон, e-mail – қазақ, орыс және ағылшын тілінде толтырылады.

6. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның кейін қайтарылуы, оның журналда басылуына жіберілуін білдірмейді.

7. Электронды корректурамен жұмыс істеу. Ғылыми басылымдар бөліміне түскен мақалалар жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Эксперттер ұсынылған мақалаға оның жариялау мүмкіндігі, жақсарту қажеттілігі немесе қабылданбауы туралы дәлелді қорытындысын қамтитын жазбаша сын пікір береді. Жарамсыз деп таныған мақала қайтара қарастырылмайды. Мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда авторлар үш күн аралығында мақаланың корректурасын жіберу керек. Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі. Оң сын пікірлер алған мақалалар оларды талқылау және басылымға бекіту үшін журналдың редакциялық алқасына ұсынылады.

Журналдың басылым жиілігі: жылына 4 рет.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына келесі реквизиттер бойынша төлем жасау қажет (ЕҰУ қызметкерлері үшін - 4500 теңге; басқа ұйым қызметкерлеріне - 5500 теңге).

Реквизиттер:

- 1) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
АО «Банк ЦентрКредит»
БИК банка: КСЖВКЗКХ
ИИК: KZ978562203105747338
Кбе 16
Кнп 859- за статью

- 2) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
АО «Bank RBK»
Бик банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073
Кбе 16
Кнп 859 – за статью

- 3) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847
Кбе 16
Кнп 859 – за статью

- 4) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
АО «НародныйБанкКазахстан»
БИК Банка: HSBKKZKX
ИИК: KZ946010111000382181
Кбе 16
Кнп 859. - за статью

«Мақала үшін, автордың АТЫ-ЖӨНІ»

Provisions on articles submitted to the journal “Bulletin of the L.N. Gumilyov Eurasian National University. Philology Series”

1. Goal of the journal. Publication of carefully selected original scientific papers in the fields of literary studies, linguistics, reflecting the actual problems of philology, language and literature teaching methods, most significant proceedings of scientific conferences, bibliographic summaries and reviews.

2. An author who wishes to publish a paper in the journal must submit the paper in one hard copy (printed version), signed by the author, to the scientific publication office (at the address: 010008, the Republic of Kazakhstan, Nur-Sultan, Satpayev St., 2. The L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Administrative Building, Office 402) and by e-mail **vest_phil@enu.kz** in **Word** format. At the same time, strict compliance between Word-version and the hard copy is required. And also the authors need to submit a cover letter.

Language of publications: Kazakh, Russian, English.

3. Submission of papers to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, the L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish papers in the journal and their re-publication in any foreign language. By submitting the text of the paper for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about themselves, lack of plagiarism and other forms of unauthorized use in the article, proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, and illustrations.

4. The recommended volume of the paper (including metadata and references):

- for papers – between 8-16 pages;
- for reviews (of monographs, books), reviews on conferences – between 6-12 pages.

5. Text formatting requirements:

- Microsoft Word file format (docx);
- Times New Roman font;
- the size of the fields 2 * 2 * 2 * 2;
- line spacing 1,0;
- size 14;
- text alignment in width;
- each paragraph beginning with the main line (indent 1 cm);
- transliteration is carried out according to the Library of Congress (LC) system.

Structure of the article:

IASTI <http://grnti.ru/> – first line, left

The content of the metadata about the author (see Рәсімдеу үлгісі / Paper template)

Initials and Surname of the author (s) – center alignment, italics

Full name of the affiliation, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization)

Author's e-mail (s) – in brackets (italics)

Paper title – center alignment (bold)

Abstract (100-200 words) must not contain formulas or repeat the content of the paper; it must not contain bibliographic references; it must reflect the summary of the paper, preserving the structure of the paper – introduction, methodology and research methods, research results, conclusion.

Key words (the phrase «Keywords» is bold) (5-8 words/word groups). Keywords must be extremely accurate to reflect the subject area of the study, include terms from the text of the paper and other important concepts that make it possible to facilitate and expand the possibilities of finding the paper by means of an information retrieval system).

The main text of the paper must contain an introduction, setting goals and objectives, a review of works on the research topic, research methods, results / discussions conclusion / conclusions – line spacing – 1, «main line» indent – 1.25 cm, justified alignment.

Tables, figures must be placed after the mention. Each illustration must be followed by the inscription. Figures should be clear, clean, and unscanned. Only those formulas referenced in the text are subjected to numbering.

All abbreviations and shprttenings, with the exception of obviously well-known, must be decoded when first used in the text.

Information about the financial support of the work is indicated on the first page in the form of a footnote.

References. In the text, references are indicated in square brackets. References must be numbered strictly in the order of mention in the text. The first reference in the text to a reference must have the number [1, 153 p.], the second – [2, 185 p.], Etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, 45 p.]). Links to unpublished works are not allowed. Undesirable references to unlicensed publications are not recommended (examples of the description of the list of references, descriptions of the list of references in English, see below in the sample article).

At the end of the paper, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the paper is in Kazakh), in Kazakh and English (if the paper is in Russian) and in Russian and Kazakh (if the paper is in English language).

Information about the authors: last name, first name, patronymic, scientific degree, position, affiliation, full business address, telephone, e-mail – in Kazakh, Russian and English.

6. The manuscript must be carefully verified. Non-compliant manuscripts will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the manuscript has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Papers submitted to the Department of Scientific Publications (editing office) are sent for anonymous review. Experts give a written review of the submitted paper with a reasoned conclusion about the possibility of its publication, the need to send for revision or (rejection) of the paper. Papers that have received a negative review are not accepted for reconsideration. Authors should, within three days, send the proofreading of the paper if it is decided to finalize the paper. Corrected versions of papers and the author's response to the reviewer are sent to the editor. Papers with positive reviews are submitted to the editorial board of the journal for discussion and approval for publication.

Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive opinion on publication must pay to the following banking details (for ENU employees – 4,500 KZT, for outside organizations – 5,500 KZT).

Реквизиты:

- 1) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
АО «Банк ЦентрКредит»
БИК банка: КСЖВКЗКХ
ИИК: KZ978562203105747338
Кбе 16
Кпн 859- за статью

- 2) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
АО «Bank RBK»
Бик банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073
Кбе 16
Кпн 859 – за статью

- 3) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847
Кбе 16
Кпн 859 – за статью

- 4) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
АО «НародныйБанкКазахстан»
БИК Банка: HSBKKZKX
ИИК: KZ946010111000382181
Кбе 16
Кпн 859. - за статью

«For the publication, Name of the author»

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева. Серия Филология»

1. Цель журнала. Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ в области литературоведения и языкознания, отражающих актуальные проблемы филологических наук, методы преподавания языка и литературы, а также наиболее значимые материалы научных конференций, библиографические обзоры и рецензии.

2. Автору, желающему опубликовать статью в журнале, необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором, в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. Сатпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Учебно-административный корпус, каб. 402) и по e-mail vest_phil@enu.kz. При этом должно быть строго выдержано соответствие между Word-файлом и твердой копией. А также авторам необходимо представить **сопроводительное письмо**.

Язык публикаций: казахский, русский, английский.

3. Отправление статей в редакцию означает согласие авторов на право Издателя – Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева – публикации статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций.

4. Рекомендованный объем (включая метаданные и список литературы):

- для статей – от 8 до 16 страниц;
- для рецензий (на монографии), отзывов о конференциях – от 6 до 12 страниц.

5. Требования к форматированию текста:

- формат файла Microsoft Word (docx);
- шрифт Times New Roman;
- размер полей 2*2*2*2;
- междустрочный интервал 1,0; – кегль 14;
- выравнивание текста по ширине;
- каждый абзац должен начинаться с красной строки (отступ 1 см);
- транслитерация осуществляется по системе Library of Congress (LC).

Схема построения статьи:

ГРНТИ <http://grnti.ru/> – первая строка, слева

Содержание метаданных об авторе (см. Рәсімдеу үлгісі/Образец оформления статьи/ Template)

Инициалы и фамилия автора(ов) – выравнивание по центру (начертание курсивом)

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – в скобках (начертание курсивом)

Название статьи – выравнивание по центру (начертание полужирным)

Аннотация (100-200 слов) не должна содержать формулы, по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, методологию и методику исследования, результаты исследования, заключение.

Ключевые слова (словосочетание «Ключевые слова» выделяется полужирным) (5-8 слов/словосочетаний). Ключевые слова должны предельно точно отражать предметную область исследования, включать термины из текста статьи и другие важные понятия, позволяющие об-

легчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановку цели и задач, обзор работ по теме исследования, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» – 1,25 см, выравнивание по ширине.

Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. С каждой иллюстрацией должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными. В статье нумеруются лишь те формулы, на которые по тексту есть ссылки.

Все аббревиатуры и сокращения, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы. В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть пронумерованы строго по порядку упоминания в тексте. Первая ссылка в тексте на литературу должна иметь номер [1, 153 с.], вторая - [2, 185 с.] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, 45 с.]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на нерцензируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке см. ниже в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке) и на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке).

Сведения об авторах: фамилия, имя, отчество, научная степень, должность, место работы, полный служебный адрес, телефон, e-mail – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. Работа с электронной корректурой. Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Эксперты дают письменную рецензию на представленную статью с мотивированным заключением о возможности ее опубликования, необходимости направить на доработку или (отклонении) статьи. Статьи, получившие отрицательную рецензию, к повторному рассмотрению не принимаются. Авторам в течение трех дней необходимо отправить корректуру статьи в случае принятия решения о доработке статьи. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. Оплата. Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию, необходимо произвести оплату по следующим реквизитам (для сотрудников ЕНУ – 4500 тенге, для сторонних организаций – 5500 тенге):

Реквизиты:

- 1) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
АО «Банк ЦентрКредит»
БИК банка: КСЖВКЗКХ
ИИК: KZ978562203105747338
Кбе 16
Кпн 859- за статью

- 2) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
АО «Bank RBK»
Бик банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073
Кбе 16
Кпн 859 – за статью

- 3) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847
Кбе 16
Кпн 859 – за статью

- 4) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
АО «НародныйБанкКазахстан»
БИК Банка: HSBKKZKX
ИИК: KZ946010111000382181
Кбе 16
Кпн 859. - за статью

«За публикацию ФИО автора»

Редактор: Дихан Қамзабекұлы
Шығарушы редактор: І.Р. Құрманғалиев
Дизайн: Ілияс Рысбекұлы

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ. Филология сериясы.
- 2019. - 3 (128). - Нұр-Сұлтан: ЕҰУ. 160-б.
Шартты б.т. - 18,0 Таралымы - 30 дана

Мәтін мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы,
Нұр-Сұлтан қаласы, Қ. Сәтбаев көшесі, 2.
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31-413)

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
баспасында басылды